

111-111111

1410

Journal of the
Tenth VI

FA 130.065

i 17114603

1880
1881

45.
C. I. Lucidi Catanei. v. iu. doctoris archidia
coni ac Cōsiliarii Marchionalis Mātuanī &
oratoris ad Alexādrū. vi. Pont. Max. Oratio

Granularur

Et obedientiam promittit

Hodierno die humeris meis honus illud im-
positū uideo Alexander summe ac mentissi-
me pontifex: cui nō modo meū: uerū etiam
uberrima prīscorum ingenia uix respōdere
possent: presertim cum apud sanctitatē tuā in tam flo-
renti splēdidissimoq; confessu sim uerba facturus. De-
cet enim ut qui arduis de rebus in cōsummatorū hoīm
presētia dīcturi sunt: ipsi quidē quoq; uel ob p̄mptitu-
dinem ingenii: uel ob eloquentiā lacteam & copiosam
uim p̄pterea delecti habeant: & reuera sint maximī. Et
si pleriq; (sacro semper ordine circūscripto) grādīa ut in-
quit Hieronimus uerba trutinātes censorio Aristarchi
obelisco errores acrius fortassis & acutius iudicēt q̄ di-
cernant: quo fit ut etiam qui dexterrime & condigno le-
pore orandī munus obierint: expectatione tamē audito-
rum ancipitiq; euentu actionis titubantes fere in ordi-
enda oratione turbent ac pertimescant: quod summis
oratoribus & Philosophis usu aliquando euenisse com-
pertum est. Nam Theophrastus in Senatu Atheniensi
sermonem habiturus obmutuit. L. Crassus paternam
ulturus iniuriā nec uerbum quidē emittere potuit. De-
mostheni apud Philipum Alexandri patrē idem conti-
git. Cicero aut̄ pro Milone causam dīcturus ita expa-

uit ut magis insipide nunq̄ orauit. Hac igit̄ mecum re
petens q̄ ueris disertissimis interdū euenere: quid animi
esse mihi censes. Cum tam paruo nauigio amplum &
horrendum mare ingredi: nisi obtemperandi necessitas
quæ apud omnes meritam afferre debet excusationem:
Et excellens tua benignitas ac peculiaris mansuetudo:
quam nuperrime in urbe Roma coram ipse de te exper-
tus sum me reficerent & adhortarentur: quibus potissi-
mum Ducibus & adiutricibus uela uentis securus per-
mittens: prosperos orationi meæ successus impreçabor:
Erit namq; deo immortalī annuente sermonis origo q̄
illustrissimus Princeps Marchio Mantuan̄. ut est celsi-
tudinis summorum Pontificum: & sacri Senatus apo-
stolici ac Romane ecclesiæ obseruandissimus: ita audi-
to iucundissimo nuntio: quo intellexit sine certamine
& incredibili patrum consensu: quibus curæ fuit opti-
mum antistitem deligere: Ad summum te Pontificat̄
fastigium diuinitus tanq̄ Aaron electum: miranda su-
pra quā diti possit lætitiā affectus est: adeo ut uniuerso
populo in Rege suo exultante ad nō uulgaria gaudiū si-
gna excitato dies festos egerit: & arbitramur creberri-
mos ignium splendores: & periucundos campanarum
omnium nostræ tinnitus: ceteraq; in sui genere clan-
gores & sonitus amcenissimos reddentia: ad finitima
queq; loca penetrasse. Ceterum tantæ exultationis ra-
tio haberetur ac ut priuatum mentis suę de te iudicium
affectum simul & obseruantiam in sanctam sedem apo-

stolicā testaret : nos tres genibus tuis aduolutos ad te
 uenerā. sanctissimosq; pedes tuos deoscula. inelytus
 Princeps noster dñs. S. fratrem animæ dimidium suæ
 Alexandrum Sanseuerinatem nobilissimum: meq; fide-
 lem achatem suum Oratores transmisit. Iussis itaq; ob-
 temperantes: tribus potissimum rationibus tuæ denun-
 ciamus maiestati : amabilem deo Principem nostrū de
 tuo summo pontificatu mirū in modum letantem : nos
 ad te misisse. Prima: ut pro uetusto suorum progenito-
 rum more & debito recognitionis beatitudinem tuā re-
 center assumptam adorem⁹ ac ueneremur. Proxima de
 inde causa equidem honestissima fuit: ut notū faciam⁹
 neminē aliū hac etate Pont. maximū designari potuis-
 se cui securiusq; et firmi⁹ ouilis dñici cura crederet. No-
 uissima describēda succurret: ut xpiani nominis tutela
 tuæ pietati spōte currenti: maiori quo possumus studio
 cōmendatā reddamus. Te igit̄ celestis aulae ianitorem:
 eternæ uitæ clauiger⁹: indubitatum Petri successorē: dñi
 nr̄i iesu xp̄i uicariū: patrē uniuersorū fideiū: & ecclie to-
 tius mḡm recognoscim⁹. Te sanctorū euāgeliorū inter-
 pretē: delictorū: errorumq; oīm culpæ & criminū expia-
 torē simul & emēdatorē pfitemur. Tibi sup̄mi rerum
 oīm opificis ptās in terris cōcessa est. Te supra morta-
 lem conditionē honorib⁹ merito psequunt: nō solū re-
 ges & principes colla submitte: uerū etiā Impatores
 Augusti apud quos summa est tp̄alis ditionis. Illo. n.
 nomine insignit⁹ es quo te dominus Iesus christus ex
 facundissimo Leonis Pontificis max. sancti dogmate

nominari uoluit ut ineffabili munere eterni templi edifi-
catione in beati Petri & successorum soliditate consisten-
tem ostenderet. Inquies: Beatus es Simon Bariona quia
caro & sanguis non reuelauit tibi: sed pater meus qui est
in celis. Et ego dico tibi: quia tu es Petrus & super hanc
petram edificabo ecclesiam meam: & porte inferi (ut uerbis
saluatoris inheream) non praualebunt aduersus eam. Suc-
currit etiam ueteris testimonii scriptura: & Gregorii uiri
nomine & re in eadem potestate ad Maritimum epistola: qui
bus comprobatur sacerdotem tum angelum tum deum ab ipso
gloriosissimo mundi conditore sepe numero appellari.
Que si de his qui tibi ministrant: ac ueluti membra capi-
ti inseruiunt: et si eos constitutos super homines et imperia
Hieremias propheta testatur: Si pontificalis hanc dignitas
Romae quo tempore uana religio uigebat: magno in culmi-
ne & pretio fuit: ut antiqui historiae codices indicant.
Multo magis pontifex eminentissime tua potestas ab uni-
uersis fidelibus existimanda est: cum non ficta: sed uera
ac infallibili dei ordinatione tu solus sis qui ministerio
incomparabili: ligandi: & soluendi in terris retines facultatem
erratis nostris salutem impartientem. Vnde offert se nobis se-
cundae transmissionis nostrae tam breui sermone percur-
rende: ut fateamur ingenuae ad hunc te locum humano
fastigio angustioris: ad tam insignia Reipublicae gubernacula
Alexandriae Pontificis amplissime: non humano solum: sed diuini
etiam consilio ueluti saluberrimum sydus praecursum &
sullatum. Sacroque apostolico senatui qui te delegit: ac

Martinus quintus pater omnium supremus rebus ec-
 clesie compositis ex constantia Mantuam se contulit:
 Vbi memorandum Philipum Mariam uicecomitē Me-
 diolani Ducem & Pandulphum Malatestam potētissi-
 mos non mediocriter dissidentes ad gratiam composu-
 it: memorato Ioanne Francisco antedicto in eadem utri-
 usq; adhibito. Ad hæc quoq; exhibet se nobis sanctissi-
 mus ille uir religione & scientiæ non immerito Pius se-
 cundus maximus pontifex; qui Mantuanum conuen-
 tum indixit: in quo de cōmuni utilitate cōmunib9 chri-
 stianorum consiliis actum saluberrime fuit. Quātum
 uero comiter perhumane: tute: fideliter religiose afflu-
 entibus cunctis ad nature necessitatem Romana curia
 fuerit suscepta: amplissimū tuæ beatitudinis exigimus
 testimonium. Nam & si plurimorum qui iucundissi-
 mum fere animum nobiscum egere: memoriam q̄maxi-
 me longam teneamus. Tu tamen pater sancte nostrorū
 pro tempore principum mentibus ita inhesisti: & præ-
 sentis herois nostri magnis & precipuis in nos meritis
 animo sic infides: ut nominis tui sanctissime recorda-
 tio dignissimum bonitatis & paterne dilectionis speci-
 men sibi & populis suis in domino præbeat: quo fit ut
 cum artioribus uinculis se tibi deuinctum liberrime fa-
 teatur. Is cuius iussu ad te pfecti sumus: uerbis finem
 facientes: iterum Alexander pontifex summe te in su-
 premum antistitem & unicum ecclesiæ caput colimus:
 ueneramur & adoratu prosequimur: ac ut optimo & de

omnibus benemerito et pro opportuno huius sacratissimi soli Duci gubernatori colla submittit. Et cum procoruscanti maiestatis tuæ celsitudine: tum pro ueteri in te obseruantia quicquid dignitatis uirum cordis ut semel finiam habet Franciscus Marchio Mantuæ liberaliter & nō minus uere quā periuicunde in arbitrio tuæ amplitudinis reponimus: & promptissime imperpetuum dedicamus omne per eum. Amen.

Habita Romæ coram Alexandro sexto Pontifice maximo: & sacro apostolico Senatu. **D**ie quinta Nouēbris. M. cccc. xcii.

